

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Історія вчень менеджменту»

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Менеджмент організацій»</i>
Факультет	<i>Економічний</i>
Кафедра	<i>Менеджменту</i>
Семестр	<i>2</i>
Кількість кредитів	<i>6</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

Викладачі	<i>к.е.н. Демидюк С.М.</i>
Контактна інформація	sergej080@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Історія вчень менеджменту» належить до групи базових дисциплін професійного циклу і забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності в ринкових умовах.
Мета та цілі	Головною метою викладання дисципліни є творче вивчення і осмислення основних етапів, напрямків, шкіл розвитку науки про управління.
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни «Історія вчень менеджменту» має сформуватись чітке уявлення про зародження науки про управління, про те, які етапи у своєму розвитку вона пройшла, які були особливості української управлінської думки і яких висот вона досягла нині. Результатом вивчення історії вчень менеджменту стане набуття таких вмінь: - використовувати наукові погляди і рекомендації у практичній діяльності менеджерів; - орієнтуватися у теоретичній літературі з питань менеджменту; - розуміти підходи до вивчення історії вчень менеджменту; - характеризувати школи управління і основні підходи до його вивчення; - розглядати в історичному аспекті виникнення управління і його розвиток на різних етапах розвитку суспільства; - детально характеризувати школу наукового управління і її основних представників, адміністративну школу менеджменту, школу людських стосунків; - характеризувати основні етапи розвитку менеджменту в США, Західній Європі і Японії, а також розглядати у загальному контексті розвиток управлінської думки в Україні від найдавніших часів до сьогодення.
Soft skills	Навички комунікації, здатність управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність.

Пререквізити Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Вступ до фаху».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу	Предмет історії вчень менеджменту. Методи дослідження та джерела історії вчень менеджменту. Еволюція світової управлінської думки. Значення історії вчень менеджменту.	Тести, практичні завдання
Тема 2. Економічна та управлінська думка Стародавнього Світу та Середньовіччя. Теорії меркантилізму	Економічна та управлінська думка Стародавнього Сходу (Стародавній Єгипет, Стародавня Індія, Стародавній Китай). Економічна та управлінська думка античного світу. Економічна та управлінська думка європейського середньовіччя. Меркантилізм.	Тести, практичні завдання
Тема 3. Класична школа політекономії	Історичні умови виникнення і загальна характеристика класичної політекономії. В. Петті - основоположник класичної політекономії в Англії. Економічні погляди П. Буагільбера. Фізіократи - представники класичної політекономії у Франції другої половини XVIII ст. Ф.Кене та А.Тюрго. Економічне вчення А. Сміта, Д. Рікардо.	Тести, практичні завдання
Тема 4. Економічні вчення західноєвропейських соціалістів-утопістів	Історичні умови виникнення утопічного соціалізму в Західній Європі (початок XIX ст.). Економіко-управлінська концепція Сен-Сімона, його критика капіталізму. Фур'є як критик капіталізму, вчення про асоціацію. Р.Оуен про перетворення суспільства, проект справедливого обміну.	Тести, практичні завдання
Тема 5. Економіко-управлінські вчення останньої третини XIX -XX століття	Виникнення та розвиток маржинальних теорій. Теоретична система та економічна програма Дж.М.Кейнса. Державне управління економікою. Характеристика інституціоналізму та основні етапи його розвитку. Виникнення і загальна характеристика неолібералізму. Монетаризм. Монетарна модель циклу Фрідмана.	Тести, практичні завдання
Тема 6. Виникнення і розвиток школи наукового управління в Англії. Формування менеджменту в США	Передумови виникнення менеджменту в Англії. Теоретичні дослідження Чарльза Беббіджа, Енрі Юра, Вільяма Стенлі Джевонса. Особливості та пріоритети формування менеджменту в США. Ф.Тейлор - творець наукового менеджменту. Представники школи наукового менеджменту та їх внесок в управлінську науку.	Тести, практичні завдання
Тема 7. Адміністративна (класична) школа менеджменту	Загальна теорія менеджменту Анрі Файоля. Управлінські вчення Ліндела Урвіка та Джеймса Муні. Вчення Макса Вебера про бюрократію.	Тести, кейси, практичні завдання
Тема 8. Виникнення та розвиток школи людських стосунків	Історичні умови виникнення школи людських стосунків. Дослідження психології у виробництві Гюго Мюнстерберга та Джорджа Елтона Мейо. Філософія бізнесу Мері Фоллет. Концепція соціальної відповідальності Честера Ірвінга Бернарда. Виникнення та розвиток теорій мотивації.	Тести, кейси, практичні завдання
Тема 9. Кількісна управлінська школа	Передумови виникнення та розвитку кількісної управлінської школи. Сутнісна характеристика «Теорії Х» і «Теорії Y» Д. Мак Грегора. «Теорія Z» Вільяма Оучі. Характеристика концепції трьох стилів управління К. Левіна.	Тести, кейси, практичні завдання
Тема 10. Особливості і основні риси японського менеджменту	Філософія японського менеджменту. Комплексне управління якістю. Система «Канбан» та «гуртки якості». Порівняльна характеристика американського в японського менеджменту. Загальні принципи державного управління в Японії.	Тести, кейси, практичні завдання

Тема 11. Особливості розвитку вітчизняної науки управління

Особливості управлінської думки в Україні XVIII - початку XIX століття та її представники. Підходи до управління в перші десятиліття соціалістичної доби. Управлінська думка повоєнного періоду. Особливості формування сучасної системи менеджменту в Україні.

Тести, практичні завдання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Дідковська Л. Г. Історія вчень менеджменту : навч. посібник / Л. Г. Дідковська, П. Л. Гордієнко. - К. : Алерта, 2008. - 476 с.
2. Дункан У. Дж. Основополагающие идеи в менеджменте / Пер. с англ. — М.: Дело, 1996. — 272 с.
3. Иваницкая И.И. История управленческой мысли / Учебное пособие. — Сыктывкар: СЛИ, 2015. — 580 с.
4. Кісь С. Я. Історія вчень менеджменту : конспект лекцій / С. Я. Кісь. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. - 71 с.
5. Ковтун Н. С. Історія вчень менеджменту. Практикум : навч. посіб. / Н. С. Ковтун, Б. В. Літовченко ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. - 74 с.
6. Костенко Е.П., Михалкина Е.В. История менеджмента / Учебное пособие. — Ростов-на-Дону: Южный федеральный университет, 2014. — 606 с.
7. Кравченко А.И. История менеджмента / Учебное пособие для вузов. - 5-е изд. - М.: Академический Проект: Трикста, 2005. - 560 с.
8. Кредісов А. І. Історія вчень менеджменту : Підручник для вищих навч. закл. / А. І. Кредісов. - К. : Знання України, 2001. - 300 с.
9. Лизунова И.В. История управленческой мысли / Учебное пособие. — Новосибирск: СГГА, 2013. — 291 с.:
10. Маршев В.И. История управленческой мысли / М.: МГУ, 2005. — 1050 с.:
11. Овчинникова Н.В. (ред.) История управленческой мысли / Учебник. — М.: РГГУ, 2013. — 688 с.
12. Семенов А.К., Набоков В.И. История управленческой мысли / Учебник. — М.: Дашков и К°, 2018. — 275 с.
13. Семенова И.И. История менеджмента / 2-е изд., перераб. и доп. — М.: 2009. — 199 с.
14. Шевчук Д.А., Шевчук В.А. История менеджмента / Учебник Издательство: Эксмо, 2009. — 420 с.
15. Шестернина О.И., Устинова Д.В. Теория менеджмента: история управленческой мысли / Пенза: ПГУАС, 2015. — 204 с.
16. Дикань О.В. Історія менеджменту: Конспект лекцій. — Харків: УкрДАЗТ, 2010. — 52 с.
17. Классики менеджмента / Под ред. М. Уорнера / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. — СПб.: Питер, 2001. — 1168 с.
18. Крейнер С. Ключевые идеи менеджмента. Мыслители, которые изменили мир менеджмента / Перевод третьего издания. — Москва: ИНФРА-М, 2002.
19. Лавров А.Ю., Рыбакова О.И. История менеджмента / Учебное пособие. — Чита: ЧитГУ, 2005 — 264 с.
20. Наука управляти: з історії менеджменту. Хрестоматія: Навч. посібник / Упоряд. І. О. Слепов, Пер. з рос. Л, І. Козій, М. І. Матрохіпа, П. Л. Пироженко, К., 1993.
21. Рязанова В.С. История менеджмента / Учебное пособие. — Барнаул: Изд-во АлтГТУ, 2006. — 125 с.
22. Тесленко И.В. История менеджмента / Учебное пособие. — Екатеринбург: УГТУ – УПИ, 2009. — 140 с.
23. Файоль А. Общее и промышленное управление / Книга. Пер. на рус. Б.В. Банина-Кореня, 1923 г.
24. Файоль А., Эмерсон Г., Тэйлор Ф., Форд Г. Управление - это наука и искусство / Составитель Г. Л. Подвойский. — М.: Республика, 1992. — 349 с.
25. Форд Г. Моє життя та робота / К.: Наш Формат, 2015. — 384 с.
26. Шелдрейк Д. Теория менеджмента: от тейлоризма до японизации / СПб: Питер, 2001. — 352 с.
27. Якобсон А.Я., Бацун Н.В., Перфильева А.И. История управленческой мысли / Учебное пособие. — Иркутск: ИрГУПС, 2012. — 56 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	26
Змістовий модуль 2 (теми 6-11)	34
Підсумковий контроль (теми 1-11)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни